

การศึกษา

อ๊เปะ

เรื่องราวเกี่ยวกับคำ อ๊เปะ ในวันนี้ หาใช่ชื่อของเรือหรือผักชนิดหนึ่งไม่ หากแต่เป็นชื่อเงินปลีกโบราณ (เรียกอีกอย่างว่า กะเปะ) ซึ่งคณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำคำอธิบายคำที่ปรากฏในเอกสารโบราณ ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา อธิบายไว้อย่าง น่าสนใจ ดังนี้

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงกล่าวถึง อ๊เปะ ไว้ในหนังสือสาส์นสมเด็จพระเจ้า วัฒนโกนจาจกเมืองจีน ไทยเรามีได้ใช้ อ๊เปะ ในการซื้อขายในท้องตลาด แต่พวกชาวมลายู ตลอดจนขึ้นมาจนถึงไทยที่เมืองสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราชเอาอย่าง อ๊เปะเงินมาใช้ ส่วนพระยาอนุমানราชชนบรรายลักษณะของ อ๊เปะ ไว้ในหนังสือพื้นความหลังว่า

...อ๊เปะเป็นเงินปลีกของจีน ทำด้วยทองเหลืองเป็นรูปกลม ๆ บาง ๆ ตรงกลาง มีรูสำหรับร้อยเชือก เป็นทำนองเดียวกับ

สตางค์แดง ขอบอ๊เปะโดยรอบเป็นเส้นนูนรอบรูปตรงกลางก็มีขอบนูนเช่นเดียวกัน แต่เป็นรูปสี่เหลี่ยม ตัวอ๊เปะด้านหน้ามีหนังสืออักษรจีนอยู่ข้างละสองตัว ได้ความว่า เป็นคำบอกเมืองที่ทำอยู่หนึ่ง และบอกค่าของ อ๊เปะอีกข้างหนึ่ง ส่วนด้านหลังเป็นตัวอักษรรูปยาว ๆ คิดไปคดมา ว่าเป็นตัวอักษรของพวกคาดขาวแหม่นจู้ ซึ่งมาเป็นใหญ่ในประเทศจีนสมัยราชวงศ์เซ็ง ได้ความว่าบอกที่ทำและค่าของอ๊เปะนั้นทำนองเดียวกัน ซึ่งบัดนี้ไม่มีแล้ว อ๊เปะนั้น บางทีก็เรียกว่า กะเปะ...

นอกจากอ๊เปะของจีน พระยาอนุมานราชชนบรยังกล่าวถึงอ๊เปะที่ใช้ในโรงบ่อนอีกด้วยว่า อ๊เปะในโรงบ่อนไม่ได้ทำด้วยทองเหลือง แต่ทำด้วยตะกั่ว จึงมีราคาน้อย พระยาอนุมานราชชนบรไม่ทราบแน่ชัดว่า อ๊เปะมีราคาเท่าไรหากเทียบกับเงินปลีกของรัฐบาล ท่านเข้าใจว่าแต่เดิมโรงบ่อนคงคิดเทียบกำหนดกันขึ้นเองตามชอบใจ.

อารยา กิรมงคลจิต